

ПРЕЗИДЕНТ ЗАКИДАЄ БІРЖІ ВОРОЖНЕЧУ ДО ЙОГО КАНДИДАТУРИ

КЛІВЛЕНД (Огайо). — У своїй черговій промові, котру він виголосив з платформи свого спеціального виборчого поїзду, демократичний кандидат Рузвелт виступив проти фінансистів з Вол Стріту, закидаючи їм, що вони вживають фондів уділовців великих корпорацій на те, щоби поборовати його вибір на уряд президента Злучених Держав.

Він казав, що цього допускається меншість фінансистів, бо більшість розуміє вартість реформ і політики Рузвелтової адміністрації.

ГУВЕР ЗАКИДАЄ УРЯДОВІ ШАХРУВАННЯ КНИГОВОДСТВА.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. — Бувший президент Герберт Гувер виступив тут на републиканським вічу в „Академії Музики” з промовою, в котрій гострими словами таврував уряд Рузвелта за закривання урядових видатків.

Гувер сказав, що якби приватний підприємець допускався таких зловжитків у веденні своїх бізнесових книг, то попав би до тюрми.

СПЕЦІАЛЬНА СЕСІЯ ЛЕГІСЛАТУРИ ДЛЯ ВИБОРЧОГО ЧАСУ.

ЕЛМАЙРА (Нью Йорк). — Степовий губернатор Лімен заявив, що він постановив скликати надзвичайну сесію легіслатури, щоб завести закон про продовження годин, призначених на голосування.

Губернатор каже, що в стейті зареєструвалися стільки виборців, що вони не зможуть віддати голосів у встановлені тепер часи голосування. Досі голоси можна було віддати до 6-тої години ввечір, тепер мають ухвалити закон, що голосування має відбуватися до 9-ї години.

РУЗВЕЛТІВ СИН ПРО ПЛЯНИ БАТЬКА ЩОДО „НАЙРИ”.

ГАРДНЕР (Мессечусетс). — Джеймс Рузвелт, син президента Рузвелта, виступив тут на демократичнім вічу з промовою, в котрій заявив, що його батько наміряє, на випадок поновного вибору президентом, добиватися зміни конституції в цьому напрямку, щоб конгрес міг перевести в життя засади „найри”.

ДОМАГАЮТЬСЯ РАХУНКОВОГО ЗВІТУ ВІД О. КОКЛИНА.

ДІТРОЙТ (Мішіген). — Джан Г. О’Донел з Пیتсбурга, один з членів „Краєвого Союзу Для Суспільної Справедливості” та щедрий жертводавець для цієї організації, домагається судовою дорогою від о. Коклина й інших тростістів Коклинової організації зложення рахунків із жертв та усунення о. Коклина з уряду в організації.

Позовник каже в позві, що заряд „Союзу” дозволив о. Коклинові захопити необмежену й депотичну владу в організації.

ЗАКИДУЮТЬ ЛЬОКАЄВІ ОТРОЕННЯ 2 ОСІБ.

ГВАЙТ ПЛЕЙНС (Нью Йорк). — Поліція арештувала кореанця Ченг Су Лі, 36-літнього льокаєва й шопера, котрому вона закидає дання смертельної отруї двом гостям його господарів, а саме 50-літньому Джорджові Рівсові та його жінці. Обое отроєні борються тепер у шпиталі за смерть.

Поліція каже, що вона має докази, що Ченг Су Лі купував отрую, від котрої терплять отроєні. Поліція розсліджує теж смерть Лоренса Чорчила, ньюйорського адвоката, давнього пана цього кореанця, що помер наглою смертю в Флориді в січні цього року.

ВИБУХ КІТЛА З ПАТОКОЮ.

БРУКЛІН (Нью Йорк). — У місцевій рафінерії цукру підприємства „Нетюрал Шугерс Ко.” вибух розірвав 90-галіоновий збірник патоки. Кипяча патока облила й тяжко поранила 6 робітниць і 1 робітника. Попарені стояли кілька ярдів від кітла. Коло 70 робітників знаходилися в той мент припадково даліше й завдяки чистому випадкові вони уникнули попарення.

На крик попарених візано поблизькі шпиталі.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬСЯ ДО „ДНЯ ПОДЯКИ”.

ВАШИНГТОН. — Бюро рільної господарки обчислює, що цьогорічна продукція індиків, призначених на заріз на „День Подяки”, виносить коло 20 мільонів штук.

У минулому році на той день убито 15 мільонів штук, у 1932-гім році, себто останнім році добробуту, 19 мільонів. Бюро каже, що це буде найбільша продукція індиків в історії Америки.

НЕ БАЧАТЬ НЕБЕЗПЕКИ ВІЙНИ.

На конвенції лютеранської церкви Америки в Коломбосі, Огайо, виступав єпископ Марраренс з Гановеру з промовою, що, мовляв, Німеччина йде не до війни, але до миру. Предсідник конвенції говорив, що церкві грозить небезпека від атеїстичного комунізму, але ця небезпека не така велика, щоб аж посуватися до гістеричної акції.

ПРОВОКАЦІЯ.

У Варяжі, сокальського повіту, Людове Сторонництво влаштувало свято посвячення свого прапора. Водночас українське населення цього села обходило своє релігійне свято. На їзд Людового Сторонництва прийшли теж члени партії з сусідніх повітів. Після богослуження відбувся похід членів Людового Сторонництва, в якому взяли участь теж комуністи. В одному моменті під адресою учасників українського свята впали з боку комуністів провокаційні оклики і домагання відкрити голови. У висліді прийшло до бійки між учасниками обох обходів. 6 осіб побитих, у цьому дві тяжке. Коли надійшла поліційна стежа, запанував повний спокій.

УЧЕНИЙ НАЩЕПИВ НОГУ.

Д. В. Швинд, професор медицини в університеті Лойоли в Шікаго, пише в біжучім числі місячника „Саенс”, що йому вдалося нащепити ногу білого шура на тіло іншого шура так, що цей другий шур може цю ногою рухати, як своєю. Операцію зроблено так вправно, що ні нерви ні мязи перещепленої ноги не піддалися ніякій дегенерації.

ГОНЯТЬ ЖИДІВСЬКИХ КРАМАРІВ ІЗ ВІДПУСТІВ.

Підчас відпусту на свято Преображення біля церкви на підгаєцькому передмісті Галичу розложився, як що року, жиди зі своїм крамом і зчинили такий ярмарок, що годі було вислухати богослуження. Не могли цього знести селяни, що зійшлися з сусідніх сіл на відпуст і прогнали геть жидів зпід церкви. Зробили це спокійно, без ніяких авантур. Подібне сталося в Краснопуці, Настасові і Маняві.

СОВЕТСЬКА „СВОБОДА” ВІРІ.

В Совегах арештовано в останньому часі з доручення комісаріату внутрішніх справ коло 40 чужинців, з того половину жінок, під закидом, що намовляли советських громадян відвідувати церкви, призначені для чужинецьких колоній. Арештованим заявили, що дальший їх побут на терені советських республік небажаний, тому вони мусять покинути советську державу до чотирьох тижнів. Так виглядає советська свобода віри, про яку большевики заповідають Європу.

КАРА ЗА МАЗЕЛІНКИ.

Підгаєцьке староство покарало сімох хлопців з Богатковоєць гривною по 5 зл. за те, що носили шалки мазелінки. Покарани відкликалися до судової влади.

НАПАД НА МИТРОПОЛИТА ШЕПТИЦЬКОГО.

Чеський щоденник „Азет” накинувся на митрополита Шептицького за те, що митрополит у своєму Пастирському Листі проти комунізму натякнув, що мабуть у Празі і на Закарпатті існують школи, які є розсадниками комунізму. „Азет” називає митрополита „старим паном на припіні польських германофілів” і запевняє, що натяк про школи як розсадники комунізму на Закарпатті не згоджується з правдою. Тяжко повірити редакторам „Азету”, бо саме чеська католицька преса раз-у-раз згадує про те, що в ЧСР багато вчителів є комуністами і безбожниками, а по класах нема хрестів.

„Азет” дуже обурюється на митрополита ще й за саму назву „Закарпатська Україна”, лідсуваючи, що митрополит вшпугується (?) до відносин на Закарпатті. „...не знає — або що гірше — навмисне знати не хоче офіційної назви краю”.

Словом, „Азет” учить митрополита, як він має називати Закарпаття. Чи не комедія?

СТАРОСТВО РОЗВ’ЯЗУЄ ЧИТАЛЬНІ.

Бучацьке староство розв’язало читальню „Просвіти” у Вичіках і Велесневі, подаючи за причину, що в їх бібліотеках знаходилися заборонені книжки. Цікава річ, що тими небезпечними і забороненими книжками були м. ін.: третій том Руданського (видання „Просвіти”), Історія Козаччини В. Антоновича (видання Оренштайна), повість Петро Конашевич Сагайдачний, А. Чайковського (видання „Рясту” в Коломії) та повість Василья Ростиславича В. Бирчака (видання „Українського Слова”), отже річ, дозволені цензурою і досі адміністраційною владою не квестіоновані. Проти рішення староства внесено відклик до міністерства внутрішніх справ.

ПОЛЬСЬКИЙ МІНІСТЕР КОНФЕРУЄ З ФРАНЦУЗАМИ.

До Парижа приїхав польський міністер заграничних справ, Бек, і буде переговорювати з французами про ріжні політичні справи. Приїхав на той час до Парижа також польський амбасадор з Лондону.

ДВАНАЦЯТЬЛІТНЯ ДІВЧИНКА СХОПИЛА ДИТИНУ.

Мала Люсет де Бонаїль у Парижі позавидувала слави американським генстерам і сама схопила дитину. Ціла подія скоїлася так. При вул. Летель живе поліцей Борар із жінкою. Жінка вивезла чотирімісячного хлопчика у візочку й залишила перед домом. Коли за хвилинку повернулася, візочок стояв порожній. Почала скрізь шукати і шойно сусідні повідомили батька, що бачили малу дівчину з дитиною. Батько нинувся в погону за молодого злодійкою, що жила при сусідній вулиці. Колиж вона побачила, що за нею гонять, покинула дитину на пішоході, а сама втекла. Вестати її зловмили і вона тоді заявила, що дитину забрала тільки тому, що хотіла забавитися „в маму” і й не думала дитині нічого злого зробити.

САМОГУБСТВО ЗІ СТРАХУ ПЕРЕД БОЛЬШЕВИКАМИ.

У вільнявському лісі коло Варшави знайшли тіло Теофілі Гдузі з Варшави. Показалося, що вона відобрала собі життя зі страху перед большевицької інвазією в 1920 р. під впливом вісток про большевицькі жорстокості вона дістала сильного потрясення нервів. Це розвинулося в лежачу недугу, пересліду манію, яка довела до самогубства.

ВАЛЯТЬ КАЗАНСЬКИЙ СОБОР.

В Москві почали большевики валити велику церкву, звану Казанський собор. Як пише „Правда”, церква стоїть на перешкоді організації вуличного руху біля Кремлю.

ЗА РІДНУ ШКОЛУ В РУМУНІІ.

З початком шкільного року 1936-37 українці в Марамароському Сиготі задують відкрити українську церковну школу при парохіяльній церкві. Крім того задують теж видавати український місячник, щоб оживити життя понад 30,000 українців Сигітшини, які стогнуть у Румунії під денационалізаційною політикою.

НЕЗВИЧАЙНА ОПЕРАЦІЯ.

Незвичайну операцію серця перевів малярський хірург проф. Шмідт у Дебреціні. Його пацієнтка пережила самоходову катастрофу, при чому в її серце вбилася голка, що була у блюзці. Нещасна терпіла великі болі, але не хотіла піддатися операції, побоюючись смерті. Врешті вступили небезпечні комплікації, що погрожували смертю. Пацієнтка згодилася на операцію і проф. Шмідт добув її щасливо з серця голку.

СУМНИЙ КІНЕЦЬ ЖАРТУ.

Власник ресторану „Корсо” при вул. Л. Сапіги у Львові, Євген Бажанський, вертаючись уночі в товаристві двох осіб додому, почав на вул. Рувоського для жарту втікати. За ним побігла одна жінка з товариства і почала теж для жарту кричати: лови! лови! На площі Трибунальській заступили Бажанському дорогу кілька студентів-політехніки і один із них Едмунд Вирва, думаючи, що втікає злодій, вдарив його кількома разів по голові. Незабаром справа виснілася і раненого відвели на рятункову стачію.

ПІМСТА ЗА ЗВЕДЕННЯ.

В окружному суді у Львові відбулася розправа, що була відгомном любовної драми, яка склалася перед кількома місяцями. До мешкання інж. Каз. Домбровського при вул. Новий Світ прийшла його наречена Стефанія Мурська і стріляла до нього двічі з револьверу, ранивши його легко. Причиною було те, що Домбровський не хотів з нею женитися і дав їй тільки гроші на виконання секретної операції. Мурську засуджено на рік арешту з припиненням кари на 4 роки.

СТАЛІН ЗАВІЗВАВ ЛІТВІНОВА ДО МОСКВИ

ВАРШАВА. — Варшавський кореспондент берлінського часопису „12-Урблят” доносить, що в середу, 14-го жовтня, переїхав через Варшаву в напрямку Москви советський комісар закордонних справ, Літвінов. Його завізвав телеграфічно Сталін, щоб узяв участь у розправі проти Радека. Советські кола урядово потверджують, що Раєвський, редактор „Моску Журналь”, арештований. Він був особистим приятелем Літвінова. Кружляють теж погоски, що Літвінов, іще заки виїхав до Москви, мав тайні наради з кількома советськими амбасадорами за границею.

КОМУНІСТ ТОРЕЗ У ВАРШАВІ.

ВАРШАВА. — Недавно відвідував Варшаву секретар французької комуністичної партії, Торез. У звязку з його відвідами деякі польські націоналістичні часописи помістили новини, що цілліо його приїзду було навязати тісніший контакт з польською комуністичною партією та дати їй інструкції, що далі робити. Кажуть, що Торез радив польським комуністам, щоб трохи маскували свою зверхню комуністичну форму, щоб старалися підійти до селян та пробували створити „народний фронт” у Польщі.

ПАДЕРЕВСЬКИЙ ДАЛІ ПРАЦЮЄ ДЛЯ ПОЛЬЩІ.

ПАРИЖ. — Відомий польський діяч Падеревський обняв супровід польської музичної секції на французькій всесвітній виставі, що відбудеться в 1937 році в Парижі. Його секція має влаштувати в часі вистави ріжні музичні імпрези, та в той спосіб фронт” у Польщі.

РОЛЯ ПІЛСУДСЬКОГО В СОЦІАЛІСТИЧНІЙ ПАРТІІ.

ВАРШАВА. — Польський журналіст Мацкевич опублікував у виленькому „Слові” статтю, в якій каже, що Пілсудський, вступивши в польську соціалістичну партію, використовав її не для ширення соціалізму, тільки для своїх мілітарних цілей. Мацкевич пише: „Таж це був Конрад Валерод соціалізму; таж усе, що він робив, було до основ, до глибини антисоціалістичне. Пілсудський при помочі соціалізму будовав у Польщі військову кадр, яка хоче війни, чекає на війну, всього очікує від війни. Без сумніву цей чоловік змагає до великої Польщі. До Польщі з Ковном, Мінськом, Києвом, Данцігом”. Соціалістичний польський орган „Роботник”, відповідаючи на ту статтю та опрокидуючи її тези, накінець таки замічує: „А зрештою хіба трохи є правди в цьому всьому”.

СВЯТО ЖІНОК У ЯПОНІІ.

ТОКІО. — Цими днями ціла Японія обходила „свято жінок”. Цим дням японський наряд вшановує своїх жінок та цю роботу, яку вони виконують у життві. В день цього свята японські мужичини старалися увільнити своїх жінок від праці та самі варили, мли начиння й шурували підлоги.

ПОВІТРЯНІ МАНЕВРИ НІМЦІВ.

БЕРЛІН. — Німецький військовий штаб зарядив в околицях Надрені повітряні маневри. У цих маневрах візьмуть участь сотки німецьких військових літаків, як теж протиоборонні відділи. В той час німецьке населення діставатиме лекції від спеціальних інструкторів, як поводитися в часі повітряного наїзду.

ПАРИЖ ВИПРОБОВУЄ ПОВІТРЯНУ ОБОРОНУ.

ПАРИЖ. — Минулої п’ятниці ввечером Париж перевірив свою першу лекцію, як охоронятися перед наїздом боєвих літаків. Приказ був погасити світла, як на вулицях так і в домах, з хвилею як роздається голос гудків. Приказ був виконаний вдволяючи і 50 минут цього вечора Париж був зачурений у цїлковиту пітьму.

СТАЛІН ЗАПЕРЕЧУЄ ВІСТКУ ПРО ВИСИЛКУ ЗБРОІ.

МОСКВА. — Сталін заперечив офіційно вістку, начеб Совети почали висилати еспанському червоному урядові літаки і зброю. Він сказав, що Совети отверто симпатизують з червоним урядом і бажають йому перемоги, однаке придержуютьс приреченої неутральности, тому ніякої зброї не висилають.

ВІСТІ З НОРВЕГІІ ГОВОРЯТЬ ЩО ІНШЕ.

ОСЛЬО. — Норвезька телеграфічна агенція доносить, що норвезький корабель „Бюрноі”, наладований в одному московському балтійському порті советською зброєю й амуніцією, прямує до берегів Еспанії, щоб цей ладунок передати червоному еспанському урядові. Норвезький уряд заявив, що він не має права спинити цього корабля, хоч сам бажає захвати строгу неутральність.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1899

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays. Owned by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Edited by Editorial Committee

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Address: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

"НЕПОБОРНА КООПЕРАЦІЯ"

На конгресі „Кооперативної Ліги Злучених Держав“ що відбувся минулого тижня в Колумбосі, Огайо, виступив відомий у цілій Америці бостонський купець Едвард Файлін з незвичайно цікавою промовою, котра порушує певне питання: яке є відношення між звичайним нині приватним бізнесом і кооперацією.

Досі в Америці, як і деінде в світі, йшла між цими двома способами ведення бізнесу завзята боротьба. „Ми, бізнесмени“, говорить Файлін, „противились кооперації, бо кооперація стоїть за основою змін контролю бізнесу. Ми (себто бізнесмени) розпорядилися. Кооперативна система хотіла перенести владу на самих консументів (споживачів). Вони хочуть бути власниками системи, усунути надзвичайні видатки та забрати зарібки для себе“.

У цій заяві видно виразно протиривство бізнесових засад: засада приватного зиску для купецького підприємця та засада, що зиск з купецького підприємства має йти покупцеві. Треба підкреслити це непримирне протиривство, хоча, звісно, людина може признати одну ідею як слушну або другу ідею, — це залежить від її умового нахилу, особистого інтересу, тощо. Та коли йде за цією особистим інтересом, то треба підкреслити, що Едвард Файлін заявляє за кооперацію. Це замітне явище тому, що Файлін заробив grubі мільйони доларів приватним, некооперативним бізнесом.

Нині він заявляє за кооперацію й подає таке пояснення до свого становища: „Я вступив у кооперативний бізнес, бо вірю, що консумційна кооперація може багато допомогти розв'язати питання розділу. Якби зорганізований бізнес зрозумів був це питання і займався серйозно його розв'язкою, то я ніколи не був би приступив до кооперативного руху“.

Під питанням розділу (дистрибуції) Файлін, очевидно, розуміє розділ в економічній науці, себто розділ виробленого людськи добра. Всі економісти признають, що це є голодне питання суспільності в дозрілім періоді капіталізму, таксамо, як у першім, молодіжнім періоді капіталізму, головним питанням є справа продукції. Про цей розділ говорять нині такі політики, як Рузвельт. Декотрі партії, як соціалістичні, комуністичні, ба навіть рухи о. Коклина й Тавнсенда вважають це питання основою всякої політичної організації.

Кооперація пробує розв'язати його на свій спосіб. Соціалістичні партії, хоч признають користність кооперації, не признають, що кооперація розв'язує засадні питання розділу. Кооператори кажуть, що вона це потрапить.

Яка не показала б остаточно роля кооперації, нині вона являється важним помічним засобом для рятунку себе з тяжкого стану. Тому, як каже Файлін, кооперація представляє тепер рух непоборний.

О. С.

ПОХМІЛЛЯ

Тяжко дібрати інше слово, щоб виразити настрій, який запанував серед політиків УНДО по невдачі „нормалізації“. З соймової трибуни, з преси зо спеціальних заяв заповідали унівські провідники що аж тепер знайшли вони, саме вони, вихід з заплуваної ситуації. Аж тепер зачнеться нова ера в житті того відламаної нашої нації, що живе в Галичині (Волинь вони пустили плавом). І ось...

Все множаться в самій такій „нормалізаційній“ (чи зномалізований?) нашій пресі голоси, які настроєні зовсім на мінорний тон. Католицька „Мета“, що попірає політику УНДО, пише в ч. 39, що, мовляв, „усе йшло гарно, та що ж, коли на місця не виконують добрих інтенцій центру (себто варшавського польського уряду)“. В центрі мають якнайліпші прагнення супроти нас, але ті старости, стшельці і постерункові... Все пеууть. Отже ніби згорні йдуть прикази „об'єктивно трактувати українське населення“, а на долах трактують його дуже суб'єктивно... Одним словом, практика на місцях така, що навіть у наших „нормалізаторів“ викликає поважні застереження. Нема „одностайної формулки“. Напр. „українські контрагенти нормалізації, отже УНДО й Українська Парламентарна Репрезентація, не мають доступу на тому звуженому відтинку нормалізації не лише на Волинь, Полісся і т. д., але навіть на Лемківщину і Гуцульщину. Тому питаємося: який політичний сенс має те, що український посол може, інтервенуючи, навіть добитися зміни зарядження напр. старости в Камінці Струмиловій, а зате не може добитися того самого напр. у Космачі? Що за сенс має те, що на терені майже цілої Галичини є ще не до подумання поліційна конфіскація порученої посылки українських часописів, а на Поліссі це вже є системою? Там „нормалізація просто недоступна“. Отже українські нормалізатори не мають впливу навіть на тім відтинку нашого життя, який підпадає під просте примінен-

ня права, що обов'язує в цілій державі“.

Ось так пише „Мета“ і далі бідкається: „Чи не природне тут прикре лочування, що прикладаючи свої руки в найкращій вірі й добрій волі для нормалізації найбільш простого і звуженого відтинку українсько-польських взаємовідносин, саме прикладається посередньою рукою до поділу української території на різні ступні, на яких допускальне різне поведіння органів державної влади?“. Це саме явище можна спостерігати і в Галичині. Одно старство дозволяє ведення дитячих садків, друге забороняє. В однім старстві забороняється діяльність „Рідної Школи“, толерується отверту діяльність комуністичних товариств і т. д. Навіть ще кілька драстичних таких прикладів, бідна „Мета“ пише що „не можна одною рукою писати, а другою витирати“. Бо з того „вийде навіть не гумористика, а трагедія“, а дехто може навіть — ніжки докоряє „Мета“ — прийти до висновку, що „нормалізація має інші старанно укривані цілі, лише не... нормалізацію“.

Так властиво всі крім УНДО і „Мети“ й думали. Тепер, по таким коротким часі, завважили ще й самі контрагенти.

Ф. Н. Е.

Відбувся зїзд Фронту Національної Єдності (Ф. Н. Е.) Дм. Палієва. Дуже по театральному, але великої ваги тут ніхто до нього не прив'язує. Провідники ФНЄ це збігці з усіх партій: комуністичної (Волинець), УНДО (Паліїв, Кохан), гетьманів (Гладилович) і т. д. Ні якоїсь виразної ідеології (крім війни з УНДО і націоналістами) фронт не має.

„Хвіля“ й еп. Бучко.

По мойй останній кореспонденції, в часописі „Українські Вісти“ явилось нове інтерв'ю

єпископа Івана Бучка з ред. Гладиловичем. У тім інтерв'ю говориться, що слова єпископа по відношення до живих жидівська „Хвіля“ віддала неправильно. Отсе спростування знову явилось в формі інтерв'ю, і є підписане ред. Гладиловичем, а не самим єпископом. І вже з цього боку воно невістарчально. Подруге, інтерв'ю в „Хвіді“ було на цілу велику сторінку газети, а „спростування“ в „Укр. Вістях“ має всього пару рядків.

З НЕДОМАГАНЬ МОДЕРНОЇ ЦИВІЛІЗАЦІЇ

Живемо в нових, модерних часах, у яких завдяки різним винаходам можемо мати різні вигоди та приємності. Маємо міста, яких мешканці вже забули, або й не знали, що це значить містити ногами болото. Маємо гарні автомобілі, які за пів години в найбільшій вигоді завезуть нас у такі місця, куди колись треба було кіньми товктися цілу днину. Маємо гарні одяги та гарні мешкальні улаштування, про які тому сто літ могли мріяти тільки аристократи. Маємо гарні кіна, театри й інші місця для розривок, у яких за відносно малу заплату можемо кілька годин насолоджуватися високо мистецькими творами.

Однаке попри всі ці блага модерна цивілізація має ще й іншу „сторону медалі“, має ще й лихі сторони, і то такі дошкульні, що не раз у декого родиться сумнів, чи „виплачується шкіра за виправу“, чи добрих сторін нашої цивілізації не покривають відемні.

Бо враз з цими вигодами, що дають нам гарні вулиці, авта й інші приємності, модерна цивілізація приносить також галас, нервовий поспіх та повітря, затроєне різними газами. Шум і гамір, як ствердили американські лікарі на своєму щогорічному засіданні в Нью Йорку, ділає на людину дуже перетомливо. Фізична праця менше виснажує людину, ніж сильний гамір, що викликає нервові подразнення і тим спричинює різні недуги.

А однаке можна би про таку важну справу заговорити широкіо й ясно й на сторінках української преси. Навіть думаємо, що краще українському єпископові порушувати це дразливе питання в українському часописі, ніж у жидівському. А якщо порушується, що було би вказаним дати принаймні таке саме обширне інтерв'ю представникові української газети, хочби тільки католицької.

Модерна цивілізація принесла з собою ще також велику невпевненість завтрашнього дня. Це теж ділає відемно на нервову систему та викликає різні психічні заурення, а не раз навіть умові недуги. Через подразнення й нервовість, що їх викликають оті щойно згадані прикмети нинішньої цивілізації, люди стають недобрі, вразливі, терпкі, нещасливі. Іх лихий настрій відбивається теж і на іх родинному житті й на суспільному житті. Нинішні такі сильні політичні тертя, що їх бачимо в нутрі майже кожного народу, спричинені у великій мірі цю передразненістю та перечуленістю. Люди прямо не раз не можуть розважно ставитися до справ, і тому не хотять розуміти чужої гадки, чужого погляду на справи.

Як бачимо вже з тих коротких помічень, живемо в дуже складних часах. А як ці часи відбиваються на людстві, пізнають найкраще по тім, що по всіх краях і в усіх народів збільшується з кожним роком число нервово хорих, і то таких, що іх уже треба віддавати до шпиталів та санаторій для умово недужих. Це особливо наглядне тут в Америці. Ось ці факти заставляють тепер людей глибше застановлятися над цією проблемою, її студювати та застосовувати в практичному житті хоч потрохи те, що допомагає задержувати рівновагу духа й спокій.

Недуги модерної цивілізації підсилює в останніх роках ще й економічна криза. Вона спричинила матеріальну нужду се-

ред широких кругів населення, а з другого боку створила безділля, що відбивається дуже але на умовому стані людей. Бо безділля людини, навіть коли її фізичне існування забезпечує держава, починає морально розкладатися. Лиш малий відсоток людей, як сказав недавно на конвенції шпитальних піклунок проф. Неш, може нічого не робити і морально не розкладатися. Більшість людей, коли не має якогось заняття, і коли своєї внутрішньої енергії не виладовує на якісь реальні вчинки, спалюється сама в своїй власній середині. А тоді той тисячлітній процес, яким людина двигалася шабелю по щаблі до високого розвою, з шаленою шкорою завертається назад. Людина духово дубіє, а її морально-волеві цінності, що є джерелами людської духовної енергії, висихають. Тому, коли людина має забезпечене фізичне існування урядом і не потребує працювати, вона поволі перемінюється у звіряток в зоологічному городі. Коли ж не має виглядів на ніяке забезпечення, то стає диким звірятком, якого найголовнішою передумовою є забезпечити собі життя. В першому випадку заникає інстинкт волі, в другому — інстинкт людяності й етики.

Як лік проти тих умових заурень, створених лихими прикметами модерної цивілізації, проф. Неш подає працю. Щоб чоловік не розкладався в середині, він мусить щось корисне робити, мусить щось продукувати, мусить мати почування, що з одного боку своє життя здобуває чесною працею, а з другого боку, що висліди цієї праці є корисні не лиш для нього самого, але й для суспільності, в якій він живе. Через працю він напружує свій волевий інстинкт, організує свої гадки в одному напрямі, відискає духову рівновагу і в той спосіб рятується від пропасти морального упадку.

У торговця цвітів.

— Чи знаєте напевно, що цей кактус цвіте раз на століт? — Даю на це гарантію, а коли не зацвіє, то приймаю його назад.

Улас Самчук.

ВІЙНА І РЕВОЛЮЦІЯ

Друга частина „ВОЛИНІ“.

Передрук забороняється. — Авторські права застережені.

(33)

— Є у тебе отець? — знавця, не виймаючи з рога люльки, проговорив дядько... — Є, — коротко відповів Володько. — На війні?... — Еее, де там... — заперечив Володько так, ніби йому навіть і в голову не йде, як його „отець“ могли на війні бути... — А брат е? — І чого він хоче? Нащо йому все знати? — Двох маю... — На війні?... — Дома. Старшого певно скоро заберуть... — То ти щасливий. Усі дома... А я от думаю... Сиджу і думаю. От як навкруги багато люду... Все люди, все люди... А я... Мав і я, голубе, трьох синів. Забрали. Сеся, що в буді, невістка з діттинов. Ади, семий рік має... Старшого мого... Десь, кажуть, ніби в полон попав і на Сибір погналі... В Сибірі... Менші обидва самі пішли... Хотівем, ек то кажуть, в люди вівести... Хотівем, ади, світ показати їм. На гімназю до міста післав. Ет! — і старий махнув рукою... Училисі. Прийшла війна. Оба, дивя, у січові стрільці

подалися. І де тепер — хіба я знаю? — Володько зовсім не мав бажання слухати історію його роду. Але вираз і мова старого не виглядає, а вже три сини має... Журиться бідачає. Старий розповів про своє життя-буття. Згадував кілька разів слово Україна. Володько слухав, але більше з пошани до нього, як з цікавості. Він потребує дерева на вогонь. А старий, видно, не має з ким поділитися своїми думками. Говорить з ним, мов зі старим. І чомусь пригадав Володько діда Юхима, його паціку, його господу зі садом і черешнями... Як то вони сиділи тоді у траві і читали... Ах, як то давно було. — На вогні горять широкі, по-чорнілі дошки з жидівськими написами. — Ви де набрали тих дров? — питає Володько... — Тотях? — Еге? — Там. Там окопсько, е. Вожки розбили чистоклі... Немаж чим палити. Змерземо без ватри. Пішли й, хай Бог простить, мертвих обікрали... Хоч то й жиди, але мертві...

Мертвих не мож поганити... Але — щож... — А більше тут ніде не дістану дров? Старий похитав головою. При цьому не відривав погляду з вогню, ніби там читав що... — Я там маю досить. Візьми собі... Візьми, візьми хлопче!... — От спасібі вам! — аж викрикнув Володько. Такий добрий дядько... Він ще й на старого не виглядає, а вже три сини має... Журиться бідачає. Видно, добрий „газда“ був. Руки і чоло й очі свідки того... По цілому нашому світі добрі „газди“ е... Розумні люди, поважні люди, „з толком“, як сказав би його батько. „І з Австрії, а зовсім, як наш“ — думав хлопче. — Набрив дилів на оберемок і відійшов. Коло свого вогню застав москалів. Дівки мов вірці, докупі збилися і зрідка відповідають на воляцькі допити. Володькові це недовго подобило. Краще йшли собі геть. Не дадуть спати. Розстеляють соломку і всі гурточком лягають. Москалів прогнати таки і ті пішли геть. Дівки мають для викривання великі хустки, а Володько не має нічого. Але якось то до завтра видержать. Роззіклав більший вогонь, згорнувся калачем, мов пес, і заснув. Але сав не довго. Розбудив його холод. Вогонь загас і стало зовсім темно. Дров

більше не було. По плечах бігають мурашки холоду. Поглянув на дівок, на худобу. Дівки міцно сплять поскручовані майже вдвое. Встав і подивився на худобу. Щось її дуже мало. Багато корів бракує. З його товару нема Рогаті й обох озимків. — Гей, гей! Дівки! — крикнув він на сплячих. — Вставайте! — Вставайте! Товару нема! — Що? Де? — Дівки зрівналися, мов опарені, на ноги. Кожна кинулась до своїх корів. Повсичи! Почали поблизу шукати, але дарма. Біда та й годі. Ніч, холод, безконечний сплячий, повитий димом і туманом, табір. Від холоду Володько тремтить і цокотить зубами. Дівчата знов розплакались. Шукати треба!... Десь пасуться... Вкрасти ніхто не міг. Кому тепер ті корови потрібні. Володько жидеє заспанних, наполоханих дівок і подається між табір. Оглядає скрізь вози, худобу при них... Коло деяких палахкотять великі вогні. На них горять здоровенні комердяки. Люди сплять на возах, під возами, на землі коло вогню. Володько зупиняється не раз, щоб погіртіти і волочеться далі. Табір тягнеться безконечно. Маленькі проходи, намети, будівлі, вогні. Попривязувана до вбитих у землю палів худоба. Кони хрюпають щонебудь, корови жують жвачку, люди

хрупуть. По соші все ще тархають обози і далеко висівають своїм пружним, яскравим світлом самоходи. Мільйони людей сплять тут. Вгорі дзвінке, з грубими осінніми зорями, небо. Гуркіт гармат нагадує близькість фронту. Небо там — ніби кришталева чаша з вином. — Хлопче довго блукає поміж возами, вертиться часто по одних і тих самих місцях, зазирає до кожної корови, але все безуспішно. Часом здається, що ось виглядів, що ось виразно бачить Рогату, телічку... Підходить, ні. Мусів перекопатися, що це омана. Довго так блукає, поки нарешті втомився. Сон морив його також порядно. Захотів вернутися до свого табору. Але скільки не намагався, не міг його знайти. Рішов навмання. Звертає вправо, вліво, обходить вози. Все даремно. Ні корів, ні своїх людей. Забудив та й все. Треба перечекати до ранку. Налазити на великий вогонь, знаходити коло нього дошку і лягає. Крім нього тут сплять два чоловіки в порваних черевичках. Обидва вони лежать на широких дилах, підклавши під голови по куску дерева. Не зчувся, коли й заснув. Слав міцно, розкішно. Ні болі, ні снів, ні тяжких думок. Сам один серед безлічі чужих людей. Голова лежить на лівій руці. Сяєво вогню ярко осві-

чує його блідовате обличчя. Його скорчені нівги звисують з дила й опираються об пеньочок, на котрому мабуть рубають дрова, бо поцюканий. Слав годин дві. Прокинувся. Вогонь догоряв. Великі голлові жаріють і вкриваються попелом. Чоловіки ще сплять туманно. На сході сіріє небо — мабуть світає. Недалеко лежить і, широко роздуваючи ніздрі, чмихає корова. Не співають півні, не женуть пастухи на пашу худоби. Нема хат. Безконечний, вкритий туманом табір. Здивувався, коли знайшов свій табір зовсім поблизу. Це, зрештою, не диво. Дівчата збилися купкою і не легко їх віднайти. Товар розбрівся. Володько застав їх, коли всі спали глибоким сном. — Побудив. — А деж худоба? Спитав він.

— А ми тебе, козаче, спитаємо: де худоба? — Ну, то шукати треба! — крикнув він. Сама вона не прийде. — Ті не мали, що казати. Пішли шукати. Тепер, при денному світлі, це не так важко робити. Введовзі, ще здалека, вигляді свій товар. Пізнали по Рогатій, яка відзначається своєю окрасою. Крови спокійно паслися по другій стороні соші. Цікаво, як вони перейшли туди? Голод. Так. Голод загнав. (Дальше буде). **Пам'ять.** Чоловік: — Чи не пригадуєш собі, де я поставив цигаро? — Ні, — відповідає жінка. — Ах, то цікаве, яку слабу пам'ять мають жінки!

ДАЙТЕ АМЕРИКАНЦЯМ ЗНАМЕНИТУ БРОШУРУ: THE UKRAINIAN QUESTION AND ITS IMPORTANCE TO GREAT BRITAIN by LANCELOT LAWTON (London) яку щойно надіслано з Англії. Ціна з пересилкою 50 центів. Замовляти: "СВОБОДА", 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J. УВАГА: Брошура та надається найкраще для наших політичних Кюбів, як теж для ужитку молоді та всіх тих, хто хотів би представити Америці українську справу коротко, ядро й зрозуміло. Є там теж подані ті міжнародні постанови, що відносяться до українських поневоленіх земель.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА за вересень 1936 року.

Table with columns: Виділі, Заплатив, Відділі, Заплатив. Includes sub-sections: ПРИХІД, З місячних вкладок нових родів, З місячних вкладок старого роду, РОЗХІД, Виплати помертвого, Виплати з фонду адміністраційного, Виплати з фонду народнього, Виплати з фонду заповогого.

Table with columns: Виділі, Заплатив, Відділі, Заплатив. Includes sub-sections: З місячних вкладок нових родів, З місячних вкладок старого роду, РОЗХІД, Виплати помертвого, Виплати з фонду адміністраційного, Виплати з фонду народнього, Виплати з фонду заповогого.

Інші виплати з фонду по- смертного:

Table with columns: Виділі, Заплатив, Відділі, Заплатив. Includes sub-sections: Виплати з фонду адміністраційного, Виплати з фонду народнього, Виплати з фонду заповогого.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ за вересень 1936 року.

Table with columns: Виділі, Заплатив, Відділі, Заплатив. Includes sub-sections: ПРИХІД, РОЗХІД, Виплати з фонду адміністраційного, Виплати з фонду народнього, Виплати з фонду заповогого.

КАСОВИЙ ЗВІТ У. Н. СОЮЗА МОЛОДЕЧИЙ ДЕПАРТАМЕНТ за вересень 1936 року.

Table with columns: Виділі, Заплатив, Відділі, Заплатив. Includes sub-sections: ПРИХІД, РОЗХІД, Виплати з фонду адміністраційного, Виплати з фонду народнього, Виплати з фонду заповогого.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФІЛДЕЛЬФІЯ, ПА. Не стало в нас Анастасії Рибаків. Недавно з нашої громади розійшлася сумна вістка, що між нами не стало жести Анастасії Рибаків. Цю велику втрату заслуженої громадянки - патріотки відчули зараз всі, з якими Покійна працювала в різних наших інстанціях, які знали її особисто, або через пресу, в якій Покійна мстила дописи з різних ділянок українського життя на еміграції, а з жіночих аокрема.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „СВОБОДА“.

НАШ ХЛІБ НАСУШНИЙ.

Ми можемо шадити на обую, можемо шадити на ренти, можемо економизувати на м'ясі та на ярині — але хліб ми мусимо мати завжди. День-у-день, рік-у-рік, від дитинства аж до старості, завжди хліб являється необхідною до життя поживкою. Але хліб вже не є дешевий. А чи знаєте ви, чому він завжди дорогий? На це складається 58 причин. 58 різних податків на кожному бохонці хліба. І ВИ ці податки оплачуєте.

ЦЕРКОВНО-НАРОДНІ СПІВАНІК

під нотами на три і чотири голоси, зібрав і уложив о. Віктор Матюк. ЧАСТЬ I: Пісні перед і по науці 24 пісень з св. Літургії. ЧАСТЬ II: Тропарі і Кондаки Воскресіння від 1. до 8. гласу; Прокімени Літургійні від 1. до 8. гласу; Пісні Іа Вєспірі; Пісні з Утрєні. ЧАСТЬ III: Пісні великого поста; на Великдень з воскресної Утрєні; Пісні на Празники Господні; Богородичні; Святих; Коляди.

ЩО ВИ ЗНАЄТЕ ПРО ЛЕМКІВЩИНУ?

Коли хтось питається Вас про Лемківщину, чи можете дати вдоволюючі відповіді? Що діється тепер на Лемківщині. Відповіді на ці питання знайдете в новій книжці ІЛЮСТРОВАНА ІСТОРІЯ ЛЕМКІВЩИНИ написав Юліян Гарнович 284 сторін — 100 Ілюстрацій. — Ціна \$1.00.

В кожній українській хаті повинен знаходитися часопис „СВОБОДА“.

ЧИ У ВАШІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ Є ТАКІ ШКІЛЬНІ КНИЖКИ?

- ЯК НЕМА, ТО ЗАМОВТЕ НА НАСТУПНИЙ ШКІЛЬНИЙ РІК У КНИГАРНІ „СВОБОДИ“. ПЕРША КНИЖЕЧКА (Буквар) М. Матвійчука — 40 ц. ДРУГА КНИЖЕЧКА (читанка для II класу) М. Матвійчука — 45 ц. ТРЕТЯ КНИЖЕЧКА (читанка для III класу) М. Матвійчука — 60 ц. ЧЕТВЕРТА КНИЖЕЧКА (Читанка для IV класу) М. Матвійчука — 75 ц. ІСТОРІЯ УКРАЇНИ для дітей у чотирох частинах з дуже гарними Ілюстраціями М. Фартока: КИЇВСЬКЕ КНЯЗІВСТВО; ГАЛИЦЬКО-ВОЛИНСЬКА ДЕРЖАВА; КОЗАЧЧИНА; УКРАЇНА В НЕВОЛІ. Це надзвичайно добре видання для вжитку в школах і для дітей. Кожна книжка коштує 20 центів. Ціна за всі чотири книжечки разом — 75 ц. КОРОТКА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевич — 50 ц. МАЛА ІСТОРІЯ УКРАЇНИ, І. Крип'якевич — 15 ц. ПОЧАТКОВА ІЕОГРАФІЯ з багатьома малюнками і картою, С. Рудницького — 75 ц. МАЛІЙ КАТЕХІЗМ християнсько-католицької релігії, уложив о. І. Рудович — 35 ц. БІБЛІЙНА ІСТОРІЯ старого і нового завіта, о. д-ра Я. Левинського — 85 ц. БІБЛІЙНІ ОБРАЗКИ. Перші початки науки релігії, о. С. Біленького — 85 ц. ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА НАУКА ВІРИ в біблійних оповіданнях, о. С. Біленького — 50 ц. РУХОВІ ЗАБАВИ. Деякі мають пісні — 20 ц. РЕСЕЛА БАНДУРА, співачкою з нотами — 20 ц. МАЛІЙ БАНДУРИСТ, збірник пісень для дітей, видання „Світ Дитини“ — 25 ц. СЕРЕДЧИННІ ВІНОЧОК. Визначення святих бажань для українських дітей: На іменни або уродни матери, батька, дідуся, бабусі, тєти, сестри, брата, вчителя, вчительки, товариши. Також новорічні, великодні і різдвяні побажання. Пісемні привітан на Стато Матєри і декламації — 35 ц. МАЛІЙ ДЕКЛАМАТОР, збірка віршів до декламацій на вські національні й шкільні свята та обходи. Підбрав і вперодисав М. Таранько. Видання „Світ Дитини“ — 25 ц. МЕТОДИКА правописних і словесних вправ з додатками: диктати, зразки говірок, списи висловів. Практичний підручник для вчителів і кандидатів учительського знання. Д-ра К. Кисельського. Ціна — 65 ц. МЕТОДИЧНИЙ ПІДРУЧНИК до навчання перших початків українського письма, М. Матвійчука. Ціна — 75 ц. „СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

НОВІ ТЕАТРАЛЬНІ ТВОРИ

- Жених (Бандити). Комедія на 2 дії зі співами. Архип Степун. 7 осіб 20 ц.
Яке Іхало — таке здибалю, комедія на 2 дії. О. Цюк. 9 осіб 20 ц.
Довбуш. Історична драма на 5 дій. Яків Косовський. 10 осіб 30 ц.
Десятник Люлька (Бо війна війною). Жарт на 3 дії. В. О. Пирятинський. 8 осіб 30 ц.
Давно те діялось. Песа на 5 дій з часів козаччини. Роберт Мійченко-Гай. 12 осіб 35 ц.
„Ой Морозе, Морозеньку!“ Драма на 3 дії. Меріам Луцицький. 8 осіб 30 ц.
Страшна пімста. Історична драма на 4 дії з часів нападу Турків та Татар на Україну. Пристосував до сцени з повісті „Тараса Бульби“ Гоголя Ч. Р. 12 осіб 25 ц.
Кум Солтис, комедія на 3 дії основана на тлі виборів до нових громадських рад. Роман Могетич. 10 осіб 30 ц.
Модерний господар, комедія на 3 дії. Михайло Приймак. 11 осіб 25 ц.
Де горілка буває, там добра немає. Народня штука в 3 діях. Михайло Кирик. 13 осіб 40 ц.
Засвістали козаченьки, оперетка. С. Калинець (новість) Іхав стрілець на війноньку, песа на 5 дій, В. О. Пирятинський 30 ц.
Катерина, опера в 3 діях, Шевченко-Аркас 25 ц.
Інститутка, інсценізація на 6 картин, В. Павлусевича. 12 осіб 35 ц.
„Ми йдемо в бій“, драма на 4 дії. Петро Мерчук, 8 осіб 25 ц.
Турецькі старости, комедія на 3 дії. В. О. Пирятинський. 12 осіб 35 ц.
Трох до вибору, комедія на три дії. 8 осіб 25 ц.
Три Герби. Комедія з маломіщанського життя на 3 дії, І. Я. Луцика (Р. Сурмач). 14 осіб 35 ц.
Геть з мужичинами. Комедія в 3-ох діях Е. Енглія і Д. Горста. Переклад О. Скалозуба. 11 осіб 35 ц.
Радник заручився, комедія в 5 діях В. Будановського. 10 мужч. і 5 женщ. 25 ц.
Сорочинський ярмарок, комедія в 4 діях. 18 осіб, 4 жен. 14 муж., гурт 30 ц.
Американка, комедія на 3 дії, В. Павлусевича. 5 женщин і 2 мужчин 35 ц.
Агітпко, комедія в 3 діях, нап. Я. Ярославенко (12 осіб) 35 ц.
Венір на хуторі, або Василь та Галя. Песа на 1 дію 4 осіб 20 ц.
Вояки заверуха, трагікомедія на 4 дії зі співами. 6 осіб 25 ц.
Для ближніх, драма на 4 дії, Я. Косовського. 13 осіб 30 ц.
Давило Чарівник або Вратоване супружка, комедія на 4 дії зі співами. 6 осіб 25 ц.
З тамтого світа, комедія в трох діях. 15 осіб. В. Мартиневича 45 ц.
Зийка, комедія на 5 дій, В. Ришкова. 9 осіб 50 ц.
Книжниця Капучинцез, фарс на 3 дії, А. Моллер. 10 осіб 45 ц.
Лімерівна, драма в 5-ох діях, 8 осіб. П. Мирного 25 ц.
Мати, драма з народнього життя на 4 дії, І. Я. Луцика, 11 осіб 35 ц.
Марко Спотикайло, комедія на 4 дії, написав П. Франко. 10 осіб 35 ц.
Мотря, сценізація історичної повісті Б. Лепкого, на 5 картин. 21 осіб 35 ц.
Новітні чорти, комедія в чотирох діях, написав А. Данко. 16 осіб 35 ц.
Нечиста сила, комедія в 4-ох діях, О. В. Рутковського. 10 осіб 35 ц.
Сруль Натягайло, комедія в двох діях, написав А. Данко. 7 осіб 25 ц.
Сотниківна, песа на 5 дій з історичної повісті Б. Лепкого. Перероблена на сцені Олексом Скалозубом, 15 осіб 40 ц.
Чортена, комедія в 3 діях для аматорських гуртків, Я. Ярославича. 6 жен. 5 муж. Чортена написане в цей спосіб, що можна його грати, як хто хоче, в 1-ній або в 3-ох діях) 30 ц.
Чудодійний лікар або Лікар поневоля, комедія в 3 актах, 11 осіб 35 ц.
Швещ Жердка або Барон на літниську, комедія в 3-ох діях, 12 осіб 45 ц.
Зрада, історична драма на 3-дії з часів гетьмана Мазепа (8 осіб) 35 ц.
Блудний син, сценічна картина в 3-ох діях, Михайла Приймака, 13 осіб 30 ц.
Страчене життя, песа із селянського життя на три дії, 4 особи 15 ц.
Живі покійники, або Дружина з того світу, або Чия дитина. Комедія на 3 дії, Конич-Лисенко, 4 муж., 2 жен. 35 ц.
Сучасні діти, комедія на 3 дії 35 ц.
Харцизики, комедія на 1 дію, В. Федоровича. 9 осіб 15 ц.
Купецький хист, або Як жид купував буки. Песа з паншизняних часів, на одну дію. Написав Дм. Марчишин. 10 осіб 20 ц.
На чужий коровай очей не поривай, комедія на 2 дії, написав С. Гоздій. 4 особи 15 ц.
Козацька любов. Історична драма на три дії на основі повісті П. Куліша „Чорна Рада“, для сцени приладив М. Драганчук і М. Тумрій. 10 осіб 20 ц.
81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

З ВИБОРЧОЇ КАМПАНИ: ЛАНДОН ЗА ПУБЛИЧНУ ДОПОМОГУ.

Хочу подати читачам „Свободи“ ті погляди, які їх цілком певно будуть обхвдити, а які висказав про публичну допомогу А. Ландон, кандидат на президента з Республіканської Партії.

Публична допомога, яку одержує коло 20 мільонів американських громадян — майже одна шеста нації — є сьогодні дуже важливою інституцією в американському житті.

Головні питання відносно допомоги є: кому її давати, як її давати та скільки, або як довго треба буде її давати?

Демократична Партія каже, що республіканці є проти всякої допомоги. А правда та, що Республіканська Партія здає собі справу з цього, що знести допомогу серед теперішніх економічних обставин, означає лишити без хліба та без даху над головою усіх тих 20 мільонів громадян, що тепер із допомогою живуть.

Республіканські кандидати вже нераз забирали в цій справі голос та ясно означили становище Республіканської Партії до цієї справи. Про це недвозначно говорять її платформі, принята на останній конвенції.

Особливу вагу в цьому питанні має заява самого Ландона, яку він зложив щодо цієї справи в своїй промові в Клівленді дня 12-го жовтня. Ця промова, виголошена перед 17-тисячною публікою, була в цілості присвячена питанню допомоги. Була це одна з найважливіших, дотепер ним виголошених передвиборчих промов.

Ландон заатакував адміністрацію Рузвелта за невідповідне адміністрування допомоги, особливо за марнотраство та за це, що вона надуже ває допомоги для своїх політичних цілей. Він підняв такі питання: коли вже раз прийде кінець допомозі й повернуться назад справжні роботи? Яку надію на це дає адміністрація Рузвелта набудуче?

Республіканська Партія твердить, що є авторитетно стверджені докази на те, що адміністрація допомоги, а в цьому й адміністрація „Доблю-Пі-Ей“ є 100-процентова політична. Величезні суми, що конгрес ухвалив на справу допомоги та державних робіт, стались на думку Республіканської Партії великою політичною силою в руках адміністрації Рузвелта, яка знала, що проти „Нового Ладу“ піднесеться буря грома-

дянства й яку треба буде відповідно опанувати. До цього якраз послужили їй гроші, призначені на допомогу. Ціла адміністрація цієї заомоги попала ось так в руки вірних прислужників „Нового Ладу“, без огляду на їх кваліфікації. А допомога, каже Республіканська Партія, належить правдо кожному, без ріжнці політичних переконань.

Ландон у своїй промові в Клівленді вказав на те, що уряд спляв всякі розслідування справ адміністрації „Доблю-Пі-Ей“ в стейті Пенсилвенія, коли такі почали заповідати політичні сензації. Він теж критикував уряд за те, що він дотепер не перевів якоїсь точної реєстрації безробітних, так, що край властиво не знає точно, наскільки критичним є його положення, або, наприклад, скільки точно людей одержує допомогу. Бо досі уряд вже кілька разів проголошував ріжні цифри.

Але найбільше критикував Ландон теперішній уряд за те, що не зробив ніякого поступу на шляху до нормалізації життя та втягнув одну шесту нації на лісту „реліфників“. Запомога сталась для уряду цілою розвязкою питання безробіття, бо інші фази поступування „Нового Ладу“ виключають усякі можливості виведення цих багатьох мільонів безробітних та „реліфників“ на шлях нормальних приватних заробітків.

Ландон заявив, що коли Республіканська Партія прийде до влади, то очевидно, задержить допомогу, але вважати-ме її лише як перехід до краших часів. Він прирік, що приминить всі міри ошадности в адмініструванні допомогі, щоб допомогу бідним давали самі стейти та місцевости, а уряд щоб тільки уділяв якусь частину на цю справу. Він вкінці прирік, що за його урядування особливу увагу звер-

ється на це, щоб кожний безробітний одержав не то допомогу, але також моральну підтримку в змаганні дістати працю, а навіть в напрямі відповідного фахового вишколу та підготовки до нових праць.

Евген Скоцко, Нью-Йорк, Н. Я.

Пан Рогач приходить до приятеля бідний і схвильований. — То страшно, я приловив мою жінку на горькому вчинку подружжю зради!

— Ну, так, самособою, — відповідає приятель — розумію тебе дуже добре. То дійсно мусить бути страшно, коли чоловік нарідз уперше ствердить, що жінка йому невірна!

— Вперше! вперше! — реве пан Рогач. — Вже вісімнацять разів приловив я цю bestію!

— Може пані куплять кусняк доброго туалетового мила? — питається вулчичний торговець прохожої пані.

— Дякую, не потребую. — Навіть і в неділю не потребують пані? — відрубав продавець.

На пляжі стрічаються два знайомі. Один двичає ведро. — Що ви робите? — питається його приятель.

— А нічого! Мушу заробляти, чим дасться. Розношу морську воду до готелів, щоб могли купатися ті, які не можуть виходити з хати.

На другий день приятель знайшовся над морем підчас відпливу. Дивиться на море й сам до себе каже: — Го, го! То він мусів собі вчора незле заробити!

Професорові народився син. По кількох місяцях, як син розплекався, професор питається: — Чому дитина плаче? — Бо дістає зуби, — відповідає жінка. — А чи дитина їх не хоче? — питається професор.

ЧИТАЙТЕ ПЕРЛИ ТВОРЧОСТІ ІВАНА ФРАНКА

КНИГАРНЯ „СВОБОДИ“ ДАЄ СПЕЦІАЛЬНУ ОФЕРТУ НА КНИЖКИ ІВАНА ФРАНКА В КНИЖОК ЗА \$2.50

- 1. Захар Беркут, образ громадсько-го життя.
2. Абу Касимові капці, арабська казка.
3. Батьківщина й інші оповідання.
4. Вибір поезій Івана Франка і короткй начерк його життя.
5. Для домашнього огнища, повість.
6. Лис Микита.
7. Молода Україна.
8. Як пан собі бідн шукав.

Вишліть мені ордер на суму \$2.50 іще сьогодні й одержите повищі 8 книжок відвортною поштою. Колиб іще ви хотіли мати найкращий твір Івана Франка, „Мойсей“, то вишліть \$2.75. — Замовлення треба слати на адресу:

Замовляйте у книгарні Свободи: „СВОБОДА“ 81-83 GRAND ST., (P. O. Box 346) JERSEY CITY, N. J.

ХОРИ! — СОЛІСТИ!

В книгарні „Свободи“ можете дістати нові твори М. О. ГАЙВОРОНСЬКОГО (пісні Українських Січових Стрільців)

- I. том: СОЛЬОСПИВИ на середній голос — \$.75
II. том: Пісні на МІШАНИЙ ХОР (партитура) 1.00
III. том: Пісні на ОДНОРОДНИЙ ХОР (на діво-чі або мужеські голоси) — .75

На кожний концерт придасться вам сильна і дьора пісня (на мішаний хор, „Живи, Україно!“) .25

Пісні Лемківщини, Закарпаття, Полісся і інші твори М. О. Гайворонського на хор і скрипку можна дістати в книгарні „Свободи“:

„СВОБОДА“ 81-83 Grand St., (P. O. Box 346) Jersey City, N. J.

BARGAINS FROM OUR BOOKSHOP

Would you pay a penny for a song? How many Ukrainian songs do you know? Does your club like to get together and sing folk songs? Do you sing, play the piano or violin? Then purchase a copy of the attractively bound book 201 UKRAINIAN FOLK SONGS FOR \$2.00 (a penny for each song) It contains the most popular Ukrainian melodies, with Ukrainian and English titles, music, words and verses. Order today from the Svoboda Bookshop, 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J. P. S. If you already have a copy, consider giving this book as a gift to some lover of Ukrainian music.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

229-АКРОВА молочна ФАРМА, при стейтовій дорозі в стейті Нью-Йорк, близько великого міста, 30 акрів гарного ліса, пасовисько, рідка, овочевий сад, земля першодля на 8 кімнат, електрика і о-грівальний вод, велика шота з найкращим уладженням як нова, возина, кузня і т. п., всі машинерія, майже нова, 22 дійних найліпших коров, 2 коні, курі, безрого збрідка і сіно. Це є велика НАГОДА набити добру фарму, котра привносить дуже великий дохід. Треба оглянути цю фарму, щоб оцінити її вартість. Ціна \$5,250, потреба платити \$1,750, решта на сплату на довгі літа.

95-АКРОВА молочна ФАРМА, при добрій дорозі в стейті Нью-Йорк, близько міста, кілька акрів ліса, пасовисько з водою, овочевий сад, земля дуже урочає, ділянка на 7 кімнат з усіми уладженнями, забудована дуже добри машинерія, 10 дійних найліпших коров, 2 коні, курі, безрого збрідка і сіно. Це велика НАГОДА набити дуже добру фарму. Ціна \$4,800, потреба платити \$1,500, решта на сплату на довгі літа.

МАЮ кілька подібних ДЕРЕШЕВЦЕВІХ з ФАРМИХ до проланих, менших і більших, якіліпше за господарстві, котрі з лєнністю дають ВАМ добре життя і дохід.

Коли МАЄТЕ шмат НАБУТИ шшу добру ФАРМУ, меншу або більшу, газолінову станцію або я-кня придорожній інтерес, ЗГОЛО-СІТЬСЯ до мене, а покажу ВАМ шось дуже КОРИСНОГО і надзвичайно ДЕШЕВО. 244-6

TONNELE FARM AGENCY, 151 TONNELE AVENUE, JERSEY CITY, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СОФІЯ БРИЧ пошукує свого брата МАРКА МАСЛЯ за села Потік, пов. Рогатин. Прошу тебе, брате, згоситися і подати мені свою точну адресу, або хто про нього знає і подати мені його точну адресу, дістану \$2.00 нагорода. 243-4

SOFFIA BRYCH, 441 — 4th Ave., Homestead, Pa.

НА ПРОДАЖ ДІМ, 2 ГАРАДЖИ, ГРОСЕРІЯ П. БУЧЕРІЯ, зо всім товаром і машинерією. Бизнес добре вироблений протом 11 років. Ціна приступна. Голоситися до: М. P. P. A. 86 Locust Ave., Wallington, N. J. 243-3

НА ПРОДАЖ мала фарма, близько Милвилл, Н. Дж. дуже добра для плекання курей, 3 акри землі, майже новий дім на 5 кімнат і інші будинки, малий город. Є близько фабрики. Мусить бути продана з причини розподілу спадку. Ціна \$2,000, Голоситися до: А. НУДІК, R. D. 1, Carmel Rd., Millville, N. J. 235-48

ВЗОРИ

канда, нитки до вшивання Д. М. С. і стемповані рич. Пишіть по каталогу до UKRAINIAN BAZAAR, 97 Avenue A, New York, N. Y.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР 321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y. Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12 ввечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

БОЛІ НІГ

Рани на ногах, опухлі ноги, іл-браклі жила, болічі ноги, флебі-тіс (запалення жила), напухлі або болічі коліна чи кісточки і рев-матичні ноги успішно лікуємо новими європейськими методами без операції. Офісові години: щоденно від 2 до 6, в понеділки і четверги від 2 до 8.

L. A. BENLA 320 W. 86 St., New York City, Близько Бродвею. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ ГОВОРИМО ПО УКРАЇНСЬКИ

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В БРОУКЛІ, БРОУКЛІ, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ 129 E. 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel. Orchard 4-2565

BRANCH OFFICE & CHAPEL: 707 PROSPECT AVENUE (cor. E. 186 St.), BRONX, N. Y. Tel. Ludlow 4-2568.

— Чому пеш горівку солонкою? — Бо я дав слово мой жінці, що мой уста ніколи не торкнуться алькоголю.

ТАРЗАН І ЛЮДИ-ЛЕОПАРДИ.

(32)

Коли оба втікачі запустилися глибоко в нетри й захова-лися в безпечне місце, Тарзан опустил Оранда на землю і запитав його: „Скажи мені, в який спосіб ви платите данну організаціі людей-леопардів, коли вони не показують вам на очі?“ „Найстарший у селі знає місце, де треба складати ці данни, що їх називають — люди-леопарди“.

„І на приказ цього найстаршого ви берете ці річі й несе-те в нетри та кладете на призначене місце?“ — допи-тувався Тарзан. „Там“, відпо-відав Орандо. „А чи ти знаєш, де знаходиться те місце?“ — питав далі Тарзан. Орандо знов потакнув. „Коли так, за-говорив Тарзан спомійно, то ти поведеш мене на те місце“.

Орандо зжахнувся: „Чого ти хочеш іти на те місце?“ „Я буду ждати там, аж поки люди-леопарди не прийдуть, щоб забрати цю данну. Тоді я буду слідувати за ними, аж поки не досліджу їх до їх леговища. Знайшовши їх леговище, я придумав план, якби їх усіх зничити. Ми вивопіли війну їм, Оранде. Ти і я маємо проти себе цілі сотні“.

Коли Тарзан думав, що про його наміри, щоб зничити організаціі людей-леопардів, ніхто не знав, він дуже помирився. Собіто, який був членом цієї організації, відразу відгадав його пляни. Шоби попередити своїх людей, він вислав чимсьорше післанця та повідомив рещту про „небез-печного білого чоловіка“.